

Cuprins general

Sinteza principalelor modificări și completări aduse

Codului de procedură civilă prin Legea nr. 310/2018 _____ V

Codul de procedură civilă _____ 1

Index _____ 309

1. **Legea nr. 76/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (*extras*) _____ 327
2. **Legea nr. 2/2013** privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (*extras*) _____ 332
3. **Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești** (*extras*) _____ 337
4. **Legea nr. 554/2004** a contenciosului administrativ _____ 370
5. **Ordonanța Guvernului nr. 2/2001** privind regimul juridic al contravențiilor _____ 391
6. **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013** privind taxele judiciare de timbru _____ 410
7. **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008** privind ajutorul public judiciar în materie civilă _____ 427
8. **Ordonanța Guvernului nr. 2/2000** privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară (*extras*) _____ 445
9. **Legea nr. 192/2006** privind medierea și organizarea profesiei de mediator _____ 451
10. **Legea nr. 188/2000** privind executorii judecătorești (*extras*) _____ 477
11. **Legea nr. 72/2013** privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante _____ 492
12. **Ordinul ministrului justiției nr. 359/C/2013** pentru aprobarea formularelor utilizate în procedura cu privire la cererile de valoare redusă prevăzută de art. 1.025-1.032 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă _____ 500

alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente (M. Of. nr. 553 din 24 iulie 2015); ► art. 260 alin. (3) din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare (M. Of. nr. 521 din 26 iunie 2018).

Secțiunea a 2-a. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță

Art. 98. Reguli generale. (1) Competența se determină după valoarea obiectului cererii arătată în capătul principal de cerere.

(2) Pentru stabilirea valorii, nu se vor avea în vedere accesoriile pretenției principale, precum dobânzile, penalitățile, fructele, cheltuielile sau altele asemenea, indiferent de data scadenței, și nici prestațiile periodice ajunse la scadență în cursul judecății.

(3) În caz de contestație, valoarea se stabilește după înscrisurile prezentate și explicațiile date de părți.

Art. 99. Cazul mai multor capete principale de cerere. (1) Când reclamantul a sesizat instanța cu mai multe capete principale de cerere întemeiate pe fapte ori cauze diferite, competența se stabilește în raport cu valoarea sau, după caz, cu natura ori obiectul fiecărei pretenții în parte. Dacă unul dintre capetele de cerere este de competența altei instanțe, instanța sesizată va dispune disjungerea și își va declina în mod corespunzător competența.

(2) În cazul în care mai multe capete principale de cerere întemeiate pe un titlu comun ori având aceeași cauză sau chiar cauze diferite, dar aflate în strânsă legătură, au fost deduse judecății printr-o unică cerere de chemare în judecată, instanța competentă să le soluționeze se determină ținându-se seama de acea pretenție care atrage competența unei instanțe de grad mai înalt.

Art. 100. Cererea formulată de mai mulți reclamânți. (1) Dacă mai mulți reclamânți, prin aceeași cerere de chemare în judecată, formulează pretenții proprii împotriva aceluiași pârât, invocând raporturi juridice distincte și neafiate într-o legătură care să facă necesară judecarea lor împreună, determinarea instanței competente se face cu observarea valorii sau, după caz, a naturii ori obiectului fiecărei pretenții în parte.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și atunci când unul sau mai mulți reclamânți formulează, prin aceeași cerere de chemare în judecată, pretenții împotriva mai multor pârâți, invocând raporturi juridice distincte și fără legătură între ele.

Art. 101. Valoarea cererii în cazuri speciale. (1) În cererile privitoare la executarea unui contract ori a unui alt act juridic, pentru stabilirea competenței instanței se va ține seama de valoarea obiectului acestuia sau, după caz, de aceea a părții din obiectul dedus judecății.

(2) Aceeași valoare va fi avută în vedere și în cererile privind constatarea nulității absolute, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea actului juridic, chiar dacă nu se solicită și repunerea părților în situația anterioară, precum și în cererile privind constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

(3) În cererile de aceeași natură, privitoare la contracte de locațiune ori de leasing, precum și în acelea privitoare la predarea sau restituirea bunului închiriat ori arendat, valoarea cererii se socotește după chiria sau arenda anuală.

Art. 102. Cererea de plată parțială. Când prin acțiune se cere plata unei părți dintr-o creanță, valoarea cererii se socotește după partea pretinsă de reclamant ca fiind exigibilă.

Art. 103. Cererea privind prestații succesive. În cererile care au ca obiect un drept la prestații succesive, dacă durata existenței dreptului este nedeterminată, valoarea lor se socotește după valoarea prestației anuale datorate.

Art. 104. Cererile în materie imobiliară. (1) În cererile având ca obiect un drept de proprietate sau alte drepturi reale asupra unui imobil, valoarea lor se determină în funcție de valoarea impozabilă, stabilită potrivit legislației fiscale.

(2) În cazul în care valoarea impozabilă nu este stabilită sunt aplicabile dispozițiile art. 98.

Art. 105.^[1] *Abrogat.*

Art. 106. Dispoziții speciale. (1) Instanța legal investită potrivit dispozițiilor referitoare la competență după valoarea obiectului cererii rămâne competentă să judece chiar dacă, ulterior investiției, intervin modificări în ceea ce privește cuantumul valorii aceluiași obiect.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și la judecarea căilor de atac. [*R.A.: art. 18' CPC 1865*]

Capitolul II. Competența teritorială

Art. 107. Regula generală. (1) Cererea de chemare în judecată se introduce la instanța în a cărei circumscripție domiciliază sau își are sediul pârâtul, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Instanța rămâne competentă să judece procesul chiar dacă, ulterior sesizării, pârâtul își schimbă domiciliul sau sediul. [*R.A.: art. 5 teza I CPC 1865*]

Art. 108. Cazul pârâtului cu domiciliul sau sediul necunoscut. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul pârâtului este necunoscut, cererea se introduce la instanța în a cărei circumscripție se află reședința sau reprezentanța acestuia, iar dacă nu are nici reședința ori reprezentanța cunoscută, la instanța în a cărei circumscripție reclamantul își are domiciliul, sediul, reședința ori reprezentanța, după caz. [*R.A.: art. 5 teza a II-a CPC 1865*]

Art. 109. Cazul persoanei juridice care are dezmembrăminte. Cererea de chemare în judecată împotriva unei persoane juridice de drept privat se poate face și la instanța locului unde ea are un dezmembrământ fără personalitate juridică, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta. [*R.A.: art. 7 alin. (2) CPC 1865*]

[1] Art. 105 a fost abrogat prin art. I pct. 12 din Legea nr. 310/2018.

Art. 110. Cererile îndreptate împotriva unei entități fără personalitate juridică.

Cererea de chemare în judecată împotriva unei asociații, societăți sau altei entități fără personalitate juridică, constituită potrivit legii, se poate introduce la instanța competentă pentru persoana căreia, potrivit înțelegerii dintre membri, i s-a încredințat conducerea sau administrarea acesteia. În cazul lipsei unei asemenea persoane, cererea se va putea introduce la instanța competentă pentru oricare dintre membri entității respective. *[R.A.: art. 7 alin. (3) CPC 1865]*

Art. 111. Cereri îndreptate împotriva persoanelor juridice de drept public.

Cererile îndreptate împotriva statului, autorităților și instituțiilor centrale sau locale, precum și a altor persoane juridice de drept public pot fi introduse la instanța de la domiciliul sau sediul reclamantului ori la instanța de la sediul pârâtului. *[R.A.: art. 8 CPC 1865]*

Art. 112. Pluralitatea de pârâți. (1) Cererea de chemare în judecată a mai multor pârâți poate fi introdusă la instanța competentă pentru oricare dintre aceștia; în cazul în care printre pârâți sunt și obligați accesoriu, cererea se introduce la instanța competentă pentru oricare dintre debitorii principali.

(2) Dacă un pârât a fost chemat în judecată numai în scopul sesizării instanței competente pentru el, oricare dintre pârâți poate invoca necompetența la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe. *[R.A.: art. 9 CPC 1865]*

Art. 113. Competența teritorială alternativă. (1) În afară de instanțele prevăzute la art. 107-112, mai sunt competente:

1. instanța domiciliului reclamantului, în cererile privitoare la stabilirea filiației;
2. instanța în a cărei circumscripție domiciliază creditorul reclamant, în cererile referitoare la obligația de întreținere, inclusiv cele privind alocațiile de stat pentru copii;
3. instanța locului prevăzut în contract pentru executarea, fie chiar în parte, a obligației, în cazul cererilor privind executarea, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui contract;
4. instanța locului unde se află imobilul, pentru cererile ce izvorăsc dintr-un raport de locațiune a imobilului;
5. instanța locului unde se află imobilul, pentru cererile în prestație tabulară, în justificare tabulară sau în rectificare tabulară;
6. instanța locului de plecare sau de sosire, pentru cererile ce izvorăsc dintr-un contract de transport;
7. instanța locului de plată, în cererile privitoare la obligațiile ce izvorăsc dintr-o cambie, cec, bilet la ordin sau dintr-un alt titlu de valoare;
8. instanța domiciliului consumatorului, în cererile având ca obiect executarea, constatarea nulității absolute, anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau denunțarea unilaterală a contractului încheiat cu un profesionist sau în cererile având ca obiect repararea pagubelor produse consumatorilor;
9. instanța în a cărei circumscripție s-a săvârșit fapta ilicită sau s-a produs prejudiciul, pentru cererile privind obligațiile izvorâte dintr-o asemenea faptă.

(2) Când pârâtul exercită în mod statornic, în afara domiciliului său, o activitate profesională ori o activitate agricolă, comercială, industrială sau altele asemenea,

cererea de chemare în judecată se poate introduce și la instanța în circumscripția căreia se află locul activității respective, pentru obligațiile patrimoniale născute sau care urmează să se execute în acel loc. [R.A.: art. 6, art. 10 CPC 1865]

Notă. Referitor la competența teritorială de soluționare a unei acțiuni prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act autentic de vânzare-cumpărare a unui imobil, raportat la dispozițiile Codului de procedură civilă de la 1865, prin Decizia nr. 8/2013 (M. Of. nr. 581 din 12 septembrie 2013), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, a stabilit că: „Acțiunea prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act autentic de vânzare-cumpărare a unui imobil are caracterul unei acțiuni personale imobiliare. Competența teritorială de soluționare a unei astfel de acțiuni, înregistrată înainte de data de 15 februarie 2013, se determină în condițiile art. 5, art. 7 și, respectiv, art. 10 pct. 1 din Codul de procedură civilă în vigoare la data înregistrării cererii”.

Art. 114. Cereri în materie de tutelă și familie. (1) Dacă legea nu prevede altfel, cererile privind ocrotirea persoanei fizice date de Codul civil în competența instanței de tutelă și de familie se soluționează de instanța în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința persoana ocrotită.

(2) În cazul cererilor privind autorizarea de către instanța de tutelă și de familie a încheierii unor acte juridice, când actul juridic a cărui autorizare se solicită privește un imobil, este, de asemenea, competentă și instanța în a cărei circumscripție teritorială este situat imobilul. În acest caz, instanța de tutelă și de familie care a pronunțat hotărârea va comunica de îndată o copie a acesteia instanței de tutelă și de familie în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința cel ocrotit.

Art. 115. Cererile în materie de asigurări. (1) În materie de asigurare, cererea privitoare la despăgubiri se va putea face și la instanța în circumscripția căreia se află:

1. domiciliul sau sediul asiguratului;
2. bunurile asigurate;
3. locul unde s-a produs riscul asigurat.

(2) Alegerea competenței prin convenție este considerată ca nescrisă dacă a fost făcută înainte de nașterea dreptului la despăgubire.

(3) În materia asigurării obligatorii de răspundere civilă, terțul prejudiciat poate introduce acțiune directă și la instanța domiciliului sau, după caz, a sediului său.

(4) Dispozițiile alin. (1) și (2) nu se aplică însă în materie de asigurări maritime, fluviale și aeriene. [R.A.: art. 11 CPC 1865]

Art. 116. Alegerea instanței. Reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente. [R.A.: art. 12 CPC 1865]

Art. 117. Cererile privitoare la imobile. (1) Cererile privitoare la drepturile reale imobiliare se introduc numai la instanța în a cărei circumscripție este situat imobilul.

(2) Când imobilul este situat în circumscripțiile mai multor instanțe, cererea se va face la instanța domiciliului sau reședinței pârâtului, dacă aceasta se află în vreuna dintre aceste circumscripții, iar în caz contrar, la oricare dintre instanțele în circumscripțiile cărora se află imobilul.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică, prin asemănare, și în cazul acțiunilor posesorii, acțiunilor în grănițuire, acțiunilor privitoare la îngrădirile dreptului de proprietate imobiliară, precum și în cazul celor de împărțeală judiciară a unui imobil, când indiviziunea nu rezultă din succesiune. *[R.A.: art. 13 CPC 1865]*

Art. 118. Cererile privitoare la moștenire. (1) În materie de moștenire, până la ieșirea din indiviziune, sunt de competența exclusivă a instanței celui din urmă domiciliu al defunctului:

1. cererile privitoare la validitatea sau executarea dispozițiilor testamentare;
2. cererile privitoare la moștenire și la sarcinile acesteia, precum și cele privitoare la pretențiile pe care moștenitorii le-ar avea unul împotriva altuia;
3. cererile legatarilor sau ale creditorilor defunctului împotriva vreunuia dintre moștenitori sau împotriva executorului testamentar.

(2) Cererile formulate potrivit alin. (1) care privesc mai multe moșteniri deschise succesiv sunt de competența exclusivă a instanței ultimului domiciliu al oricărui dintre defuncți. *[R.A.: art. 14 CPC 1865]*

Art. 119. Cereri privitoare la societăți. Cererile în materie de societate, până la sfârșitul lichidării sau, după caz, până la radierea societății, sunt de competența exclusivă a instanței în circumscripția căreia societatea își are sediul principal. *[R.A.: art. 15 CPC 1865]*

Legislație conexă: art. 63 din Legea nr. 31/1990 a societăților, republicată (M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004).

Art. 120. Cereri privitoare la insolvență sau concordatul preventiv. Cererile în materia insolvenței sau concordatului preventiv sunt de competența exclusivă a tribunalului în a cărui circumscripție își are sediul debitorul. *[R.A.: art. 16 CPC 1865]*

Legislație conexă: ► art. 8, art. 41, art. 185, art. 254 și art. 276 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (M. Of. nr. 466 din 25 iunie 2014); ► art. 10 din Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice (M. Of. nr. 464 din 26 iunie 2015).

Art. 121. Cererile împotriva unui consumator. Cererile formulate de un profesionist împotriva unui consumator pot fi introduse numai la instanța domiciliului consumatorului. Dispozițiile art. 126 alin. (2) rămân aplicabile.

Capitolul III. Dispoziții speciale

Art. 122. Regimul regulilor de competență. Reguli noi de competență pot fi stabilite numai prin modificarea normelor prezentului cod.

Art. 123. Cereri accesorii, adiționale și incidentale. (1) Cererile accesorii, adiționale, precum și cele incidentale se judecă de instanța competentă pentru cererea principală, chiar dacă ar fi de competența materială sau teritorială a altei instanțe judecătorești, cu excepția cererilor prevăzute la art. 120.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și atunci când competența de soluționare a cererii principale este stabilită de lege în favoarea unei secții specializate sau a unui complet specializat.

(3) Când instanța este exclusiv competentă pentru una dintre părți, ea va fi exclusiv competentă pentru toate părțile. [R.A.: art. 17 CPC 1865]

Art. 124. Apărări și incidente procedurale. (1) Instanța competentă să judece cererea principală se va pronunța și asupra apărărilor și excepțiilor, în afara celor care constituie chestiuni prejudiciale și care, potrivit legii, sunt de competența exclusivă a altei instanțe.

(2) Incidentele procedurale sunt soluționate de instanța în fața căreia se invocă, în afară de cazurile în care legea prevede în mod expres altfel.

Art. 125. Cererea în constatare. În cererile pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept, competența instanței se determină după regulile prevăzute pentru cererile având ca obiect realizarea dreptului. [R.A.: art. 18 CPC 1865]

Art. 126. Alegerea de competență. (1) Părțile pot conveni în scris sau, în cazul litigiilor născute, și prin declarație verbală în fața instanței ca procesele privitoare la bunuri și la alte drepturi de care acestea pot să dispună să fie judecate de alte instanțe decât acelea care, potrivit legii, ar fi competente teritorial să le judece, în afară de cazul când această competență este exclusivă.

(2) În litigiile din materia protecției drepturilor consumatorilor, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, părțile pot conveni alegerea instanței competente, în condițiile prevăzute la alin. (1), numai după nașterea dreptului la despăgubire. Orice convenție contrară este considerată ca nescrisă. [R.A.: art. 19 CPC 1865]

Art. 127. Competența facultativă. (1)^[1] Dacă un judecător are calitatea de reclamant într-o cauză de competența instanței la care își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, va sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța la care își desfășoară activitatea.

(2) În cazul cererii introduse împotriva unui judecător care ar fi de competența instanței la care acesta își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, reclamantul poate sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța care ar fi fost competentă, potrivit legii.

(2')^[2] Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în ipoteza în care o instanță de judecată are calitatea de reclamant sau de pârât, după caz.

^[1] Alin. (1) și (2) ale art. 127 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 13 din Legea nr. 310/2018. Menționăm că, prin Decizia nr. 290/2018 (M. Of. nr. 638 din 23 iulie 2018), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „de competența instanței la care își desfășoară activitatea” din cuprinsul art. 127 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și sintagma „care își desfășoară activitatea la instanța competentă să judece cauza” din cuprinsul art. 127 alin. (2) din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale. De asemenea, prin Decizia nr. 7/2016 (M. Of. nr. 461 din 22 iunie 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii și a stabilit că sintagma „instanța la care își desfășoară activitatea” din cuprinsul art. 127 alin. (1) din Codul de procedură civilă trebuie interpretată restrictiv, în sensul că se referă la situația în care judecătorul își desfășoară efectiv activitatea în cadrul instanței competente să se pronunțe asupra cererii de chemare în judecată în primă instanță.

^[2] Alin. (2') al art. 127 a fost introdus prin art. I pct. 14 din Legea nr. 310/2018. Menționăm că, prin Decizia nr. 290/2018 (M. Of. nr. 638 din 23 iulie 2018), Curtea Constituțională a admis excepția

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul procurorilor, asistenților judiciari și grefierilor.

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 7/2016 (M. Of. nr. 461 din 22 iunie 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 127 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă și a stabilit:

„(...) II. Art. 127 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă trebuie interpretat, sub aspectul noțiunii de «grefier», în sensul că este aplicabil și în cazul reclamațiilor care fac parte din personalul auxiliar de specialitate (grefier) la parchetele de pe lângă instanțele judecătorești”.

Art. 128. Incidente privind arbitrajul. Competența ce revine instanțelor judecătorești în legătură cu incidentele privind arbitrajul reglementat de prezentul cod aparține în toate cazurile tribunalului în circumscripția căruia are loc arbitrajul.

Capitolul IV. Incidente procedurale privitoare la competența instanței

Secțiunea 1. Necompetența și conflictele de competență

Art. 129. Excepția de incompetență. (1) Necompetența este de ordine publică sau privată.

(2) Necompetența este de ordine publică:

1. în cazul încălcării competenței generale, când procesul nu este de competența instanțelor judecătorești;

2.^[1] în cazul încălcării competenței materiale, când procesul este de competența unei instanțe de alt grad sau de competența unei alte secții sau altui complet specializat;

3. în cazul încălcării competenței teritoriale exclusive, când procesul este de competența unei alte instanțe de același grad și părțile nu o pot înlătura.

(3) În toate celelalte cazuri, incompetența este de ordine privată. *[R.A.: art. 159 CPC 1865]*

Art. 130. Invocarea excepției. (1) Necompetența generală a instanțelor judecătorești poate fi invocată de părți ori de către judecător în orice stare a pricinii.

(2)^[2] Necompetența materială și teritorială de ordine publică trebuie invocată de părți ori de către judecător la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe și pot pune concluzii.

de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 127 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în măsura în care privesc și instanța de judecată în calitate de parte reclamantă/pârâtă.

^[1] Pct. 2 de la alin. (2) al art. 129 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 15 din Legea nr. 310/2018. Menționăm că, prin Decizia nr. 17/2018 (M. Of. nr. 872 din 16 octombrie 2018), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii și a stabilit că incompetența materială procesuală a secției/completului specializat este de ordine publică.

^[2] Alin. (2) și (3) ale art. 130 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 16 din Legea nr. 310/2018.

(3) Necompetența de ordine privată poate fi invocată doar de către pârât prin întâmpinare sau, dacă întâmpinarea nu este obligatorie, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe și pot pune concluzii.

(4) Dacă necompetența nu este de ordine publică, partea care a făcut cererea la o instanță necompetentă nu va putea cere declararea necompetenței. [**R.A.**: art. 158 alin. (5), art. 159¹ alin. (1)-(3) CPC 1865]

Art. 131. Verificarea competenței. (1)^[1] La primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe și pot pune concluzii, judecătorul este obligat, din oficiu, să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă general, material și teritorial să judece pricina, consemnând în cuprinsul încheierii de ședință temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate. Încheierea are caracter interlocutoriu.

(2) În mod excepțional, în cazul în care pentru stabilirea competenței sunt necesare lămuriri ori probe suplimentare, judecătorul va pune această chestiune în discuția părților și va acorda un singur termen în acest scop. [**R.A.**: art. 159¹ alin. (4)-(5) CPC 1865]

Art. 132. Soluționarea excepției. (1) Când în fața instanței de judecată se pune în discuție competența acesteia, din oficiu sau la cererea părților, ea este obligată să stabilească instanța judecătorească competentă ori, dacă este cazul, un alt organ cu activitate jurisdicțională competent.

(2) Dacă instanța se declară competentă, va trece la judecarea pricinii. Încheierea poate fi atacată numai odată cu hotărârea pronunțată în cauză.

(3) Dacă instanța se declară necompetentă, hotărârea nu este supusă niciunei căi de atac, dosarul fiind trimis de îndată instanței judecătorești competente sau, după caz, altui organ cu activitate jurisdicțională competent.

(4) Dacă instanța se declară necompetentă și respinge cererea ca inadmisibilă întrucât este de competența unui organ fără activitate jurisdicțională sau ca nefiind de competența instanțelor române, hotărârea este supusă numai recursului la instanța ierarhic superioară. [**R.A.**: art. 158 alin. (1)-(3) CPC 1865]

Art. 133. Conflictul de competență. Cazuri. Există conflict de competență:

1. când două sau mai multe instanțe se declară deopotrivă competente să judece același proces;

2. când două sau mai multe instanțe și-au declinat reciproc competența de a judeca același proces sau, în cazul declinărilor succesive, dacă ultima instanță investită își declină la rândul său competența în favoarea uneia dintre instanțele care anterior s-au declarat necompetente. [**R.A.**: art. 20 CPC 1865]

Art. 134. Suspendarea procesului. Instanța înaintea căreia s-a ivit conflictul de competență va suspenda din oficiu judecata cauzei și va înainta dosarul instanței competente să soluționeze conflictul. [**R.A.**: art. 21 CPC 1865]

[1] Alin. (1) al art. 131 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 17 din Legea nr. 310/2018.